

18 listopada 2007

Obszary Natura 2000 a unijne projekty

Dla samorządów nastał czas przygotowań do realizacji projektów infrastrukturalnych i środowiskowych współfinansowanych przez UE. Władze lokalne mogą pozyskać środki na takie inwestycje zarówno z programu krajowego „Infrastruktura i środowisko”, regionalnych programów operacyjnych, programu „Rozwój Polski Wschodniej”, jak i programów transgranicznych (europejska współpraca terytorialna). Podczas planowania inwestycji warto mieć na uwadze obszary chronione Natura 2000.

Dla samorządów nastał czas przygotowań do realizacji projektów infrastrukturalnych i środowiskowych współfinansowanych przez UE. Władze lokalne mogą pozyskać środki na takie inwestycje zarówno z programu krajowego „Infrastruktura i środowisko”, regionalnych programów operacyjnych, programu „Rozwój Polski Wschodniej”, jak i programów transgranicznych (europejska współpraca terytorialna). Podczas planowania inwestycji warto mieć na uwadze obszary chronione Natura 2000.

Co to jest Natura 2000

Natura 2000 to europejska sieć ekologiczna. Należą do niej obszary uznane za najistotniejsze dla zachowania zagrożonych lub rzadkich gatunków roślin, zwierząt czy siedlisk przyrodniczych mających znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczej całej Europy. Jak postanowiła Komisja Europejska, realizacja inwestycji współfinansowanych ze środków UE na terenach, które mają być włączone do sieci Natura 2000, możliwa jest tylko pod warunkiem oficjalnego wyznaczenia tych obszarów i włączenia ich do funkcjonującej sieci ekologicznej. Wypełnienie zobowiązań Polski w zakresie wyznaczania sieci Natura 2000 warunkuje realizację inwestycji infrastrukturalnych, także w latach 2007 - 2013.

Oficjalna lista obszarów Natura 2000 w Polsce znajduje się na stronach internetowych Ministerstwa Środowiska. Zanim więc samorzady rozpoczną inwestycje, warto wiedzieć, czy teren, na którym planują np. budowę oczyszczalni ścieków, nie znajduje się w strefie chronionej.

Czy zagraża inwestycjom

Wszystkie programy operacyjne na lata 2007 - 2013 (wyjątki: „Pomoc techniczna” i „Kapitał ludzki”) zawierają zapis, że projekty współfinansowane z tych programów będą w pełni zgodne z dyrektywą „ptasią”, środowiskową i dyrektywą ocen oddziaływania na środowisko.

Oznacza to zakaz prowadzenia na obszarach Natura 2000 i w ich sąsiedztwie działań, które mogłyby wpłynąć na nie negatywnie. Są jednak odstępstwa.

Możliwa jest mianowicie inwestycja na obszarze chronionym, jeśli występuje nadrzędny interes publiczny, nie ma rozsądnej alternatywy dla wybranego wariantu inwestycji lub inwestor zapewni odpowiednią kompensację przyrodniczą w innym miejscu. Przepisy dotyczące sieci Natura 2000 nie są zatem przeszkodą w realizacji inwestycji, a stworzono je po to, by planowane przedsięwzięcia miały jak najmniejszy wpływ na środowisko naturalne. Samorządy powinny pamiętać, że wydatki związane z ochroną środowiska w projektach finansowanych ze środków UE mogą podlegać refundacji. Realizacja inwestycji z naruszeniem prawa wspólnotowego (przepisów chroniących obszary Natura 2000) może spowodować, że projekt nie będzie mógł otrzymać dofinansowania, a jeżeli już je dostał, dotację trzeba będzie zwrócić.

Potrzebne dokumenty

Aby rozpocząć inwestycję, inwestor przede wszystkim musi mieć tzw. decyzję środowiskową, a decyzja warunkuje uzyskanie pozwolenia na budowę. Podstawą do wydania takiej decyzji jest przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w trakcie którego może być wymagane sporządzenie raportu o tym oddziaływaniu.

Dokument musi określać wpływ planowanej inwestycji na środowisko naturalne. Znajdować się w nim muszą również warianty realizacyjne inwestycji oraz uzasadnienie wyboru danego wariantu. Raport jest udostępniany do publicznego wglądu w urzędzie, który wydaje decyzję środowiskową, oraz podlega konsultacjom społecznym.

Samorządy powinny wiedzieć, że dokument ten będzie zawsze wymagany m.in. w wypadku budowy autostrad i dróg ekspresowych, dużych elektrowni, hut, gazociągów, sztucznych zbiorników wodnych. Raport o oddziaływaniu na środowisko może być również niezbędny dla mniejszych oczyszczalni ścieków (gdy w pobliżu jest obszar Natura 2000), zakładów produkujących szkło czy garbarni.

Ustanowienie obszaru Natura 2000 nie powinno ograniczać działalności władz lokalnych. Ten rodzaj ochrony nie blokuje bowiem całkowicie możliwości inwestycji budowlanych czy infrastrukturalnych. Zanim jednak rozpocznie się realizację projektu współfinansowanego ze środków unijnych, warto przygotować wszystkie dokumenty wymagane do decyzji środowiskowej i wiedzieć, czy inwestycja nie koliduje z obszarami Natura 2000.

Władysław Ortyl – podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Region

Źródło : www.rp.pl